Seat No. : ______________

MF-135

March-2019

B.A., Sem.-V

CE-305-A : Gujarati

('નંદબત્રીસી' - શામળ)

Time : 2.30 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. (A) પદ્યવાર્તાના સ્વરૂપગત લક્ષણો વર્ણવી, પદ્યવાર્તાનું સાહિત્યસ્વરૂપ વિગતે સમજાવો. **14**

અથવા

(1) શામળના જીવન-સમયનો પરિચય આપો. **7**

(2) શામળનું સાહિત્ય-સર્જન વર્ણવો. **7**

(B) નીચેનામાંથી કોઈ **ચાર** પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **4**

(1) શામળનું જન્મવર્ષ કયું ગણાય છે ? (ઈ.સ. 1605, ઈ.સ. 1695, ઈસ. 1795)

(2) શામળના પિતાનું નામ શું હતું ? (વિશ્વનાથ, પ્રેમાનંદ, વીરેશ્વર)

(3) શામળનું વતન અમદાવાદમાં ક્યાં આવેલું મનાય છે ? (વેંગણપુર, ઓઢવ, સરસપુર)

(4) શામળના આશ્રયદાતા કોણ હતા ? (નંદરાજા, રખીદાસ, ભોજ)

(5) મધ્યકાલીન સાહિત્યમાં શામળનું નોંધપાત્ર પ્રદાન કયા સ્વરૂપમાં છે ?
(આખ્યાન, ગરબા, પદ્યવાર્તા)

(6) શામળની છેલ્લી લખાયેલી કૃતિ કઈ છે ? (સૂડી બહોત્તેરી, અંગદવિષ્ટિ, સિંહાસન બત્રીસી)

2. (A) પદ્યવાર્તાના સ્વરૂપને ધ્યાનમાં રાખીને 'નંદબત્રીસી'નું પદ્યવાર્તા તરીકે સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન કરો. **14**

અથવા

(1) 'નંદબત્રીસી'માં શામળની પાત્રાલેખન કલા વિશે નોંધ લખો. **7**

(2) 'નંદબત્રીસી'માં શામળની ભાષાશૈલી વિશે નોંધ લખો. **7**

(B) નીચેનામાંથી કોઈ **ચાર** પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **4**

(1) મધ્યકાલીન પદ્યવાર્તામાં શું અનિવાર્ય અંગ તરીકે આવે છે ?
(પ્રભાતિયાં, કડવાં, સમસ્યાઓ-સુભાષિતો)

(2) 'નંદબત્રીસી'માં કુલ કેટલી કડીઓ લખાયેલી છે ? (462, 562, 470)

(3) 'નંદબત્રીસી'ના આરંભે શામળનંદ રાજાની સરખામણી કોની સાથે કરે છે ?

(વિક્રમ, અકબર, ભોજરાજા)

(4) પ્રધાન વિરોચનની પત્નીનું નામ શું છે ? (પદ્મિની, મોહના, દમયંતી)

(5) નંદરાજા પ્રધાનના મહેલમાં પ્રવેશવા દ્વારપાળને શું ભેટ આપે છે ?

(સોનાનો હાર, વીંટી, સોનાના કુંડળ)

(6) 'ન ધરશો બીક, હું દેઈશ રાજાને સીખ' એ પંક્તિ કોણ બોલે છે ? (પદ્મિની, પોપટ, પ્રધાન)

3. (A) 'નંદબત્રીસી'ને આધારે પદ્યવાર્તાકાર તરીકે શામળની વિશેષતાઓ અને મર્યાદાઓ વર્ણવો. **14**

અથવા

ટૂંકનોંધ લખો :

(1) 'નંદબત્રીસી'માં કથાવસ્તુની એકલતા **7**

(2) 'નંદબત્રીસી'માં સમસ્યાઓ અને સુભાષિતો **7**

(B) નીચેનામાંથી કોઈ **ચાર** પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **4**

(1) 'નંદબત્રીસી'માં ધોબી પદ્મિનીના કપડાં કયા સમયે ધોતો હોય છે ? (મધરાતે, બપોરે, સાંજે)

(2) રાજા કુવિચાર છોડીને પાછા વળતાં પદ્મિનીને વીરપસલી તરીકે શું આપે છે ?

(શાલ, સોનાનો હાર, વીંટી)

(3) વિરોચનના સસરાનું નામ શું છે ? (મનસુખ, નેનસુખ, હરસુખ)

(4) પ્રધાને રાજાનું ખૂન કર્યું છે એ વાતની સૌપ્રથમ જાણ કોને હોય છે ?

(માળીને, રાજાના કુંવરને, રાણીને)

(5) નંદરાજાના અસ્થિનું વિસર્જન કઈ નદીમાં કરવામાં આવે છે ? (ગંગા, નર્મદા, યમુના)

(6) પદ્મિનીના સતીત્વની ખાતરી કઈ ઘટનાથી થાય છે ?

(પદ્મિનીના કહેવાથી, પાસા પોબાર પડવાથી, નંદ રાજા સજીવન થાય છે તેનાથી)

4. નીચેનામાંથી કોઈપણ બેનો વિચાર-વિસ્તાર કરો : **16**

(1) અંધારા જેની જિંદગીને વીંટળાય છે,
વેધે છે લક્ષ્ય એજ, સફળ એજ થાય છે.

(2) ઊગે કમળ પંકમાં, તદપિ દેવશિરે ચડે,
નહીં કૂળથી કિંતુ મૂલ મૂલવાય ગુણો વડે.

(3) જગની સૌ કડીઓમાં, સ્નેહની સર્વથી વડી.

(4) બસ એટલી સમજ મને પરવરદિગાર દે,
સુખ જ્યારે જ્યાં મળે, બધાનો વિચાર દે.

Seat No. : _______________

MF-135

March-2019

B.A., Sem.-V

CE-305-B : Gujarati

Time : 2.30 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. (A) રાવજી પટેલના જીવન-સમય-સર્જનનો પરિચય કરાવો. **14**

અથવા

નોંધ લખો :

(1) કવિ રાવજી પટેલ **7**

(2) નવલકથાકાર રાવજી પટેલ **7**

(B) નીચેનામાંથી કોઈ **ચાર** પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **4**

(1) રાવજી પટેલનો જન્મ કયા ગામમાં થયો હતો ?

(2) રાવજી પટેલનાં કાવ્યસંગ્રહનું નામ આપો.

(3) 'ઝંઝા' કૃતિનું સ્વરૂપ જણાવો.

(4) રાવજીની પત્નીનું નામ શું હતું ?

(5) રાવજી મૃત્યુ પામ્યો ત્યારે તેની ઉંમર કેટલી હતી ?

(6) રાવજી પટેલના કાવ્યસંગ્રહનું સંપાદન કોણે કરેલું છે ?

2. (A) 'અશ્રુઘર' નવલકથાનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન કરો. **14**

અથવા

નોંધ લખો :

(1) 'અશ્રુઘર' નવલકથાના ગૌણપાત્રો **7**

(2) 'અશ્રુઘર' શીર્ષકની યથાર્થતા **7**

(B) નીચેનામાંથી કોઈ **ચાર** પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **4**

(1) 'અશ્રુઘર' નવલકથા કેટલા પ્રકરણમાં વિભાજીત છે ?

(2) 'અશ્રુઘર' નવલકથાનું પ્રથમ આવૃત્તિ વર્ષ જણાવો.

(3) 'સત્યને' કયા વોર્ડ નંબરમાં દાખલ કર્યો હતો.

(4) 'અશ્રુઘર' નવલકથાના મુખ્ય પાત્રોના નામ આપો.

(5) સૂર્યાની મોટી બહેનનું નામ શું હતું ?

(6) 'સત્ય' કઈ હાઈસ્કુલમાં ભણેલો હતો ?

3. (A) ટૂંકનોંધ લખો :

(1) 'અશ્રુઘર' નવલકથામાં નિરૂપિત પ્રતીકો **7**

(2) 'અશ્રુઘર' નવલકથામાં વ્યક્ત થતું ચિંતન **7**

અથવા

(1) 'અશ્રુઘર' નવલકથામાં વાતાવરણ **7**

(2) 'અશ્રુઘર' નવલકથાનો અંત. **7**

(B) નીચેનામાંથી કોઈ **ચાર** પ્રશ્નોના જવાબ આપો : **4**

(1) સત્યના લગ્ન કોની સાથે થાય છે ?

(2) સત્યની બકરીનું નામ શું હતું ?

(3) નવલકથામાં સર્વદમન નામ કોનું છે ?

(4) દવાખાનાના વૉચમેનનું નામ જણાવો.

(5) "ફૂલ મૂરઝા ગયે તો ક્યા ગમ હૈ, ખિલને વાલી કલી કી બાત કરો" – વાક્ય કોણ બોલે છે ?

(6) દવાખાનાના જાળિયામાં આવીને બેઠેલું અજાણ્યું શ્વેત કબુતર કોનું પ્રતીક છે ?

4. (A) નીચેની પંક્તિઓનો વિચાર વિસ્તાર કરો : (કોઇ **એક**) **16**

(1) વાપરતા આ વિશ્વમાં સહુ ધન ખૂટી જાય

વિદ્યા વાપરતા વધે એ અચરજ કહેવાય.

(2) પંડની પેટીમાં પારસ છે પડ્યો, વાપરી જાણે તે નર બડભાગિયો.

(B) નીચેની પંક્તિનો વિચાર-વિસ્તાર કરો : (કોઇ **એક**)

(1) મોડી મોડી ખબર પડી, બા તું છો જ્યોતિર્ધામ.

(2) મનુષ્યના કર્મની કાલિમાને સમર્થ ધોવા લઘુ અશ્રુબિંદુ